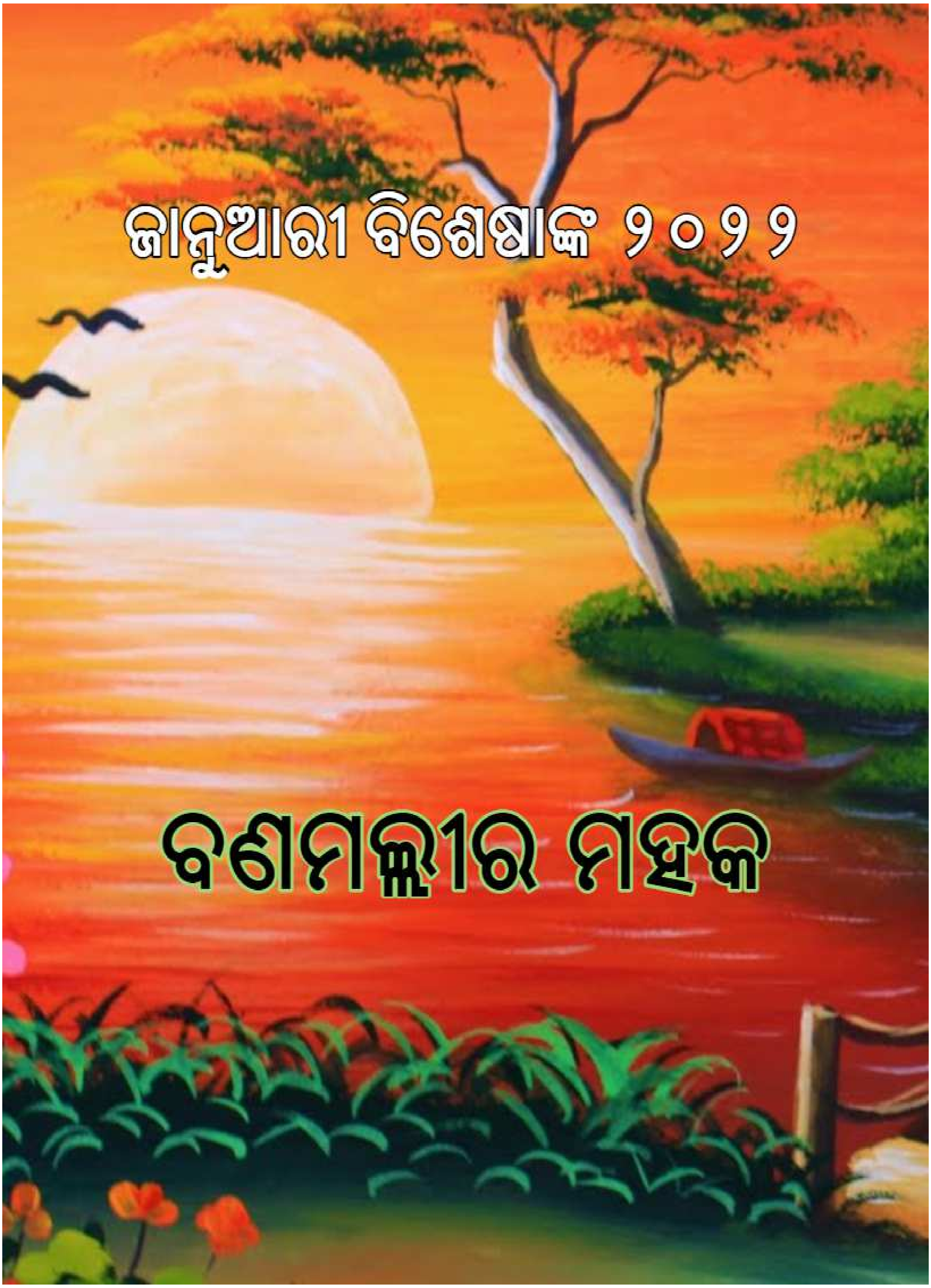
ଜାନୁଆରୀ ବିଶେଷାଙ୍କ ୨୦୨୨
ବଣମଲ୍ଲୀର ମହକ

ସୂଚୀପତ୍ର

କବିତା - ଶୁଭେଚ୍ଛା ଗୀତି	ଡ. ଶରତ କୁମାର ଚଉଁରୀ
କବିତା - ଝରକାରେ ନବ ବରଷ	ରଞ୍ଜନ କୁମାର ବ୍ରହ୍ମା
କବିତା - ଆମ ନୂଆବର୍ଷ ବଇଶାଖ ମାସ	ଭାରତୀ ସାହୁ
କବିତା - ଚିରନ୍ତନି	ପ୍ରକାଶ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଣିଗ୍ରାହୀ
କବିତା - ବିଚାରଧାରା	ଇଂ ଦୀପ୍ତି ରଞ୍ଜନ ପଣ୍ଡା
କବିତା - ନୀରବତାର ଭାଷା	ଡଃ ମାଙ୍ଗଳିକା ମହାପାତ୍ର
ପ୍ରବନ୍ଧ - ଜୀବନରେ ଆଦର୍ଶଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା	ଅଧ୍ୟାପକ ବିଭୁତି ଭୂଷଣ ହୋତା
ଅନୁଭୂତି - ୨୦୨୧ ର କିଛି କଥା କିଛି ବ୍ୟଥା	ଡକ୍ଟର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାହୁ
କବିତା - ଜୀବନର ଅନ୍ତେ	ରୁଦ୍ର ନାରାୟଣ ଦାଶ
କବିତା - ବଥା	ଗୋପାଳ ସେନ

ଓମିକ୍ରନ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ
ସାମାଜିକ ଦୂରତା ବଜାୟ ରଖନ୍ତୁ ଓ
ମାସ୍କ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।

ଶୁଭେଚ୍ଛା ଗୀତି

ଡ. ଶରତ କୁମାର ଚଉଁରୀ

ଜଗତର ନାଥ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ
ସର୍ବଦା ସହାୟ ହେଉ
ମନ ହରଷରେ ସୁଖରେ ଶାନ୍ତିରେ
ନୂଆବର୍ଷ ବିତିଯାଉ ।

ସଂ:ଶିଶୁ ଦରବାର
ଟିଚର୍ସ କଲୋନି, ପିପିଲି, ପୁରୀ

ଝରକାରେ ନବ ବରଷ

ରଞ୍ଜନ କୁମାର ବ୍ରହ୍ମା

ବରଷ ଯାଉଛି ପାତଳ ହୋଇ
ସ୍ମୃତିକୁ କରି ବହଳ ।
ସମଗ୍ର ବସୁଧା ସୁସ୍ଥ ରହିଥାଉ
ମନ ରହୁ ଚଳ ଚଞ୍ଚଳ ।।

ଯିବା ଦିନ କାଳ ଆମର ନିଜର
ଅତି ପରିଚିତ ଥିଲା ।
ଇତିହାସ ସାଥେ ପୃଷ୍ଠାରେ ରହିଲା
ସମୀକ୍ଷା ନାମ ଧଇଲା ।।

କେ କରେ ଯତନ ଆସିବାର ଦିନ
ବ୍ୟର୍ଥ ଜମାରୁ ନ ଯାଉ ।
ଯିବା ଦିନ କେତେ ମୂଲ୍ୟବାନ ଥିଲା
ଫେରିବ ସେ ଦିନ ଆଉ ?

ଉପଯୋଗ କରେ ସେ ଜନ ମହତ
ସମୟ ସାଥିରେ ରହେ ।
ନବ ଜୀବନର ଆନନ୍ଦ ପାଏ ସେ
ଜୀବନର ମୂଲ୍ୟ ପାଏ ।।

ନବ ଚେତନାରେ ଉଠିବକି ଜାତି
ଚିହ୍ନିବକି ନିଜେ ନିଜକୁ ।
ଜନମ ଦାତ୍ରୀର ପାଦ ସେବୁଥିବ
ଜଗି ତା' କୋଳ ମାନକୁ ।।

ଚିକିଟୀ ଗଡ଼, ଗଞ୍ଜାମ
ଫୋନ୍ ନଂ – ୯୪୩୭୮୫୮୭୮୮

ଆମ ନୂଆବର୍ଷ ବଇଶାଖ ମାସ

ଭାରତୀ ସାହୁ

ଆମ ନୂଆ ବର୍ଷ ବଇଶାଖ ମାସ
ପାଳନ କିଏ କରୁଛି
ଅରୁଆ ଖେଚୁଡ଼ି ଖାଇ ଦିନ ଯିବ
ତେଣୁ ତାକୁ ପାଶୋରିଛି ।

ଯେଉଁ ଦେଶ ଆମ ଦେଶର ଲୋକଙ୍କୁ
ଏତେ ଅତ୍ୟାଚାର କଲେ
ତା ନିଉ ଇଅର ପାଳିବାକୁ ଆଜି
ଆମେ ନିର୍ଲଜ ମାତିଲେ ।

ନିଜ ଦେଶ ଭାଷା ନିଜର ସମସ୍ୟା
ଛାଡି ପର ଦେଶ ସେବା
ଦେଶଦ୍ରୋହି ଭଳି ଏହି କାମ କରି
କେତେ ଯଶ ଅରଜିବା ।

ନାମକୁ ଓଡ଼ିଆ ଇଂରାଜୀ ବଢିଆ
କହୁଛନ୍ତି ଆମ ପିଲା
ମାଆ ଶବଦରେ ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ପଡେ
ମମି ସଂସ୍କାର ଭୁଲିଲା ।

ଏଇ ଭାରତରେ କେତେକେତେ ବୀର
ଦେଶ ପାଇଁ ପ୍ରାଣ ଦେଲେ
ଏଇ ଦେଶ ପାଇଁ କେତେ କବି ପୁଣି
ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ଉଠିଲେ ।

ହେଲେ ବଦଳିଛି ନୀତି ରୀତି ଆଜି
ତୁଟିଛି ସମ୍ପର୍କ ମୋହ
ଆଜି ଖାଲି ଯାହା ନୀରବ ଯନ୍ତ୍ରଣା
କିଏ ପୋଛେ କାହା ଲୁହ ।

ଯୁନିଦା ପାଟଣା, ଦଶରଥ ପୁର, ଯାଜପୁର

ଚିରନ୍ତନି

ପ୍ରକାଶ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଣିଗ୍ରାହୀ

ଭୁଲିଯିବା କିଛି ଅତୀତ ସ୍ମୃତିକୁ
ଯାହା ଦେଇଛି ଯାତନା
ନୂତନ ଭାବରେ ସାଉଁଟିବା ସ୍ଵପ୍ନ
ନେଇ କିଛି ସଭାବନା,
ଇଂରାଜୀ ନୂତନ ବର୍ଷରେ ନେବା
ଈଶ୍ୱର ନାମେ ଶପଥ
ଆସୁ ଯେତେ କଷ୍ଟ ସର୍ବଦା ଚାଲିବା
ଯେଉଁଟି ସତ୍ୟର ପଥ,
ଅନ୍ୟ ହିତ ପାଇଁ କରିଯିବା କର୍ମ
ନିଜ ସମୟରୁ କାଢି
ଦୁଃଖୀ ରଙ୍କି ପାଇଁ ସ୍ନେହ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଟିକେ
ଆନନ୍ଦରେ ଦେବା ବାଢି,
ମଥା ନତ କରି ଗୁରୁଜନଙ୍କ ଠୁଁ
ନେବା ଆଶିଷ ଉଧାରେ
କରି ସେବା କାର୍ଯ୍ୟ ସୁଧ ଦେଉଥିବା
ଜୀଇଁବା ଯାଏଁ ଧରାରେ,

ଚକାପଦା, ବେଗୁନିଆ, ଖୋରଧା

ବିଚାରଧାରା

ଇଂ ଦୀପ୍ତି ରଞ୍ଜନ ପଣ୍ଡା

ଠାକୁର ଡାକିବା କଣ ଦରକାର
ପୂଜ ନିଜ ପିତାମାତା
ତାଙ୍କର ଆଶିଷେ କଣ ଯେ ନହେବ
ଅନ୍ୟକୁ ଡାକିବା ବୃଥା ॥୧॥

ବଡ ହୋଇନାହିଁ ହେବନାହିଁ କେବେ
ତାଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ବିନା
ଅନାଦର କରି ନିଜ ପିତାମାତା
ଆଗେଇ କେହି ପାରେନା ॥୨॥

ଅନ୍ଧ ଦେଖିପାରେ କାଲା ଶୁଣିପାରେ
ଛୋଟା ଆନନ୍ଦରେ ଚାଲେ
ପିତାମାତା ସ୍ନେହ ସହ ଆଶୀର୍ବାଦ
କାଣିଚାଏ ତାଙ୍କ ଥିଲେ ॥୩॥

ଆଗକୁ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଅଛ ଯଦି
ଗୁରୁଙ୍କୁ ଦିଅ ସମ୍ମାନ
ଭଲ ପଢିଲେବି ଗୁରୁ ଅସମ୍ମାନେ
ଫଳ ହୋଇଥାଏ ଶୂନ ॥୪॥

ପାଠ ନହେଲେବି ଗୁରୁଙ୍କ ଆଶିଶେ
ସଦା ଉନ୍ନତି କରିବ
ତାଙ୍କ ଅସମ୍ମାନେ ବିଦ୍ୱାନ ହେଲେବି
ତାହାର ପତନ ହେବ ॥୫॥

ଠାକୁର ମନ୍ଦିରେ ଦାନ ଦେବାଠାରୁ
ଦାନ ଦିଅଁ ଦୁଃଖୀରଙ୍କି
ସେହିମାନେ ହେଲେ ଜୀବନ୍ତ ଠାକୁର
ସେମାନଙ୍କୁ କର ଖୁସି ॥୬॥

ବୁଢାବୁଢୀଙ୍କର ମନରେ କେବେହେଁ
ଦିଅ ନାହିଁ ତିଳେ ବ୍ୟଥା
ତାଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦେ ମିଳିଥାଏ ସୁଖ
କହ ଆଦରର କଥା ॥୭॥

ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯନ୍ତ୍ରୀ, ସେଚ ସଦନ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

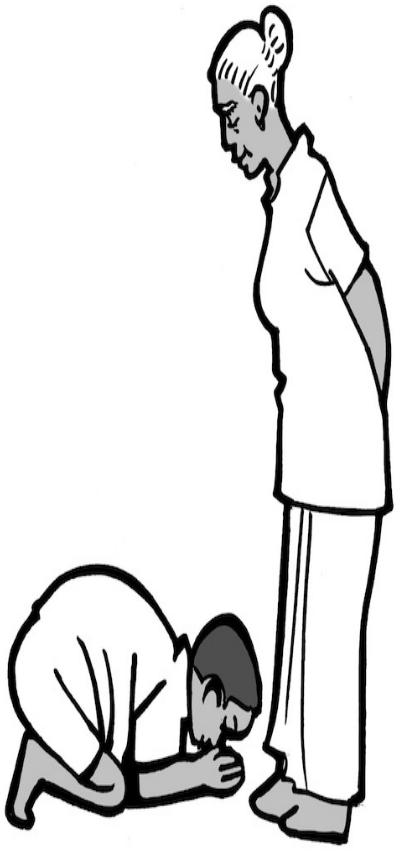

ନୀରବତାର ଭାଷା

ଡଃ ମାଙ୍ଗଳିକା ମହାପାତ୍ର

ଆଖିରେ ତୁମର
ସମ୍ମୋହନର ନିଶା
କବିତା ରେ ତୁମ
ସଦା ପ୍ରେମର ଭାଷା

ମନରେ ତୁମର
ଅସରନ୍ତି ଆଶା
ରଖେନି ତୁମଠୁ
କେହି ପ୍ରତ୍ୟାଶା

ଓଠରେ ତୁମର
ମନଛୁଆଁ କବିତା
ହୃଦୟେ ଭରିଛ
ଅସ୍ପଷ୍ଟ ନିରବତା

କଳ୍ପନାରେ ତୁମ
ଜହ୍ନ ଆଉ ସବିତା
ନ ଥାଏ ସେଥିରେ
ଭାବନାର ସ୍ୱଚ୍ଛତା

ଖେଳିବାକୁ ଭଲପାଅ
ନେଇ ଅନ୍ୟର ସରଳତା
ଆପଣେଇ ନେଇଛ
ଯୁଗ ଯୁଗର ନିର୍ଜନତା

ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ତୁମ
ଘାସର ଗାଲିଚା
ବିଶ୍ୱାସହୀନତା ପାଇଁ
ଲଭିଛ ନିଃସଙ୍ଗତା ....

ପ୍ରାଧ୍ୟାପିକା, ରେଭେନସା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, କଟକ

ଜୀବନରେ ଆଦର୍ଶଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା

ଅଧ୍ୟାପକ ବିଭୁତି ଭୂଷଣ ହୋତା

ମଣିଷର ମନର ସ୍ଥିତି, ଶରୀରର କେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଏହା ଏଯାବତ ଅନାବିଷ୍କୃତ । କିନ୍ତୁ 'ମନ' ଯେ ଅବଲମ୍ବନଶୀଳ, ଏହାର ସତ୍ୟତା ବହୁ ପରୀକ୍ଷିତ ଏବଂ ପ୍ରମାଣସିଦ୍ଧ । ଜୀବନ ଚାହେଁ ବଞ୍ଚିରହିବାକୁ ଏବଂ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ ଚାଲିବାପାଇଁ । ବହୁଗୁଣିତ ହୋଇ ବଢି ଚାଲିବା ପାଇଁ ପ୍ରତି ପ୍ରାଣ ଚାହେଁ । ଏଥି ସକାଶେ ଆବଶ୍ୟକ ଏକ ବୃହତ୍ତର ପ୍ରେରଣାପୁଷ୍ଟ, ଆପୁରିତ – ଅଭ୍ରାନ୍ତ ଅବଲମ୍ବନ, ମନ –ପ୍ରାଣ –

ଜୀବନ ନିମିତ୍ତ । ଅବଲମ୍ବନ ଏକ, ଅଦ୍ୱିତୀୟ ଏବଂ ସଦା ବର୍ଦ୍ଧନମୁଖୀ ତଥା ବିବର୍ତ୍ତନ – ପୋଷଣି ହେବା ଜରୁରୀ । ଏହା ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ଅବଶ୍ୟ । ଜଣେ ଜୀବନ୍ତ ଆଦର୍ଶଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି, ବାସ୍ତବ କ୍ରିୟା କଳାପରେ ନିଜର ବୃତ୍ତି – ପ୍ରବୃତ୍ତି ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଫଳରେ ମନର ତରଙ୍ଗ ସମୂହକୁ ଆୟତ୍ତାଧୀନ କରାଯାଇଥାଏ । ସୁତରାଂ, ସୁଖ-ଦୁଃଖ, ବିପଦ-ଆପଦ, ଭଲ-ମନ୍ଦ ଆଦିର ଭାରସାମ୍ୟ ରକ୍ଷା କରାଯାଇଥାଏ ।

କେବଳ ଚିନ୍ତା ଓ କଥାର ପରିଧି ମଧ୍ୟରେ ଆଦର୍ଶ କେନ୍ଦ୍ରିକ ଜୀବନ ସୀମିତ ହୋଇ ପାରେନି । ଏହାର ପ୍ରୟୋଗ ବାସ୍ତବାୟିତ ହୋଇ ସାର୍ଥକ ହୋଇ ଉଠେ, କ୍ରିୟା କଳାପ ଓ କୃଷ୍ଟି ଜରିଆରେ । ଫଳରେ, **‘rate of becoming’** ରୁ ବିବର୍ତ୍ତନର ସାକ୍ଷ୍ୟ-ପ୍ରମାଣ ମିଳେ । ପଦ୍ୟର ଛନ୍ଦ ଭଳି ଲତା ପ୍ରାୟ ଗଜେଇ ଉଠି ବଢିଚାଲେ ଆପୁରିତ ହୋଇ ମଣିଷ ଜୀବନ, ଯେତେବେଳେ ତା’ର ମନ ପାଇଥାଏ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଦର୍ପଣ ପ୍ରାୟ ଅଭ୍ରାନ୍ତ ଆଦର୍ଶଙ୍କୁ । ଯଦି ତା’ର ସେ ଆଦର୍ଶ ହୁଅନ୍ତି ସଦଗୁରୁ ତେବେ ତ ଏହା ତା’ର ଭାଗ୍ୟ, କାରଣ ସେ ସକ୍ରିୟ ଭାବେ ବିବର୍ତ୍ତନମୁଖୀ ହୋଇ ଉଠେ ପ୍ରବୃତ୍ତି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଜରିଆରେ ।

ଅଧ୍ୟାପକ, ଇଂରାଜୀ ବିଭାଗ
ଗୋଦାବରୀଶ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ବାଣପୁର

୨୦୨୧ ର କିଛି କଥା କିଛି ବ୍ୟଥା

ଡକ୍ଟର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାହୁ

ବିଗତ ବର୍ଷଗୁଡିକର କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର ବଦଳି ଯାଇଥିଲେ ବି ଯେମିତି ସମାଜ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି, ସେମିତି ସମସ୍ୟାର ବଳୟ ଭିତରେ ମଣିଷ ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ ପଡୁଛି । ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ହିଂସା କେବଳ ଭୟ, ଅସତ୍ୟ ଏବଂ ଆକ୍ରୋଶର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇନାହିଁ, ବରଂ ନିଜର ବୈଧତା ହାସଲ କରୁଛି । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଚମତ୍କାର ଢଙ୍ଗରେ, ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ କାୟା ବିସ୍ତାର କରିଛି । ବିଗତ ଦିନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଶୀଳନ କଲେ ଉଭୟ ସମାଜ ତଥା ପ୍ରଶାସନ ସ୍ତରରେ ଏସବୁ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ଦେଖାଯାଉଛି । ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ହିଂସା, ମିଥ୍ୟା, ଅନ୍ୟାୟ, ଦୁର୍ନୀତି, ଅସତ୍ୟ, ଅନିଚ୍ଛା, ଜାତି ଭେଦ ଆଦି ବାରଣକୁ ଶତ୍ରୁତା ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । ଏସବୁ କିଛି ହିଂସା ରୂପରେ ଧରାଯାଇଥିଲା । ବିଶ୍ବ ପାଇଁ ଯାହା ଆବଶ୍ୟକ ତାହା ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଯୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ ହିଂସାକାଣ୍ଡକୁ ତଥାକଥିତ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ଯାହା ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଡ଼ମ୍ବନା । ଆଜି ଏପରି ଅନେକ ଉଦାହରଣ ଅଛି, ଯାହାକୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇପାରେ ।

ସମାଜରେ ସମୟର ସ୍ରୋତରେ ମୁଖଗତ, ଶାରୀରିକ ଏବଂ ଭାବପ୍ରବଣତାରେ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ହିଂସା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ହିଂସା, ଶକ୍ତି,

କ୍ଷମତା ଏବଂ ଅର୍ଥର ଗର୍ବରେ ମଣିଷ ସବୁଠାରୁ ହିମାଳୟର ଶୀର୍ଷରେ ଠିଆ ହୋଇଛି । ଫଳତଃ ହିଂସା, ବେକାରୀ, ଦାରିଦ୍ର, କ୍ରମାଗତ ଅତ୍ୟାଚାର ଓ ନିରାଶାରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହିଂସା ସମାଜକୁ ତଳିତଳାନ୍ତ କରୁଛି । ଅନେକ ସମୟରେ ପୋଲିସର ଆଚରଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସାଧାରଣ ନାଗରିକ ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହିଂସା, କ୍ରୋଧ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ହିଂସା ଉପୁଜିଥିବା କାରଣ ଗୁଡିକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପର୍କ ମଧ୍ୟରେ ହେଉ କି ବିଚ୍ଛିନ୍ନତା କାରଣରୁ ହିଂସାର ଉତ୍ପତ୍ତି ଘଟିଥାଏ । ଏସବୁ ଅଧିକାଂଶ ପାରିବାରିକ ସମ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ହିଂସା ଘଟେ ବା ପରିବାରରେ କାହାର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି ମଧ୍ୟ ଏହାର ରୂପ ଓ କାରଣ ହୋଇପାରେ । ଗୋଟିଏ ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ଭାତୃ ବିବାଦ ଘଟେ । ଏକଥା ଭୁଲି ଯାଉଛେ ଯେ, ଜିନିଷ ଯେତେ ବି ମୂଲ୍ୟବାନ ହେଉ ପରେ ତାର ବିକଳ୍ପରେ ଆଉ କିଛି ମିଳି ଯାଇ ପାରେ, କିନ୍ତୁ ମଣିଷ ଥରେ ନିଜର ଲୋକଙ୍କୁ ଆଉ ନିଜକୁ ହଜେଇ ଦେଲେ ହୁଏତ ତା’ ବାବଦରେ ଯୋଉ କ୍ଷତିଟା ହୁଏ ସେ କେବଳ କ୍ଷତି... ଯାହା କେବେ ଭରଣ କରିହେବ ନାହିଁ ।

ସେଭଳି କେତେକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଅନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ, ଅନୋପଚାରିକ ନୀତି ଫଳରେ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ଭାଙ୍ଗି ଦେଇଛି କିମ୍ବା ସେସବୁକୁ ପତନର ସୀମାକୁ ନଆଣିଛି କେବେ କହି ହେବ ନାହିଁ । କେବଳ ଏତିକି ନୁହେଁ, ରାଜନୈତିକ, ପ୍ରଶାସନିକ କ୍ଷମତା ଏବଂ ଅର୍ଥ ବଳ, ବାହୁବଳ ବ୍ୟବହାର କରି ମିଥ୍ୟା ମାମଲା ଦାଖଲ କରିବା ମଧ୍ୟ ଏକ ପ୍ରକାର ହିଂସା । ଏଭଳି ଅପପ୍ରୟୋଗବାଦୀ ହିଂସା ସମାଜକୁ ପ୍ରତିଶୋଧ ଆଡ଼କୁ ଠେଲିଦିଏ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଏକ ସତ୍ୟ ଯେ ଦୁର୍ନୀତି ସର୍ବଦା ହିଂସା ରୂପ ଧାରଣ କରି ଆସୁଛି । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସଂପର୍କରେ ସନ୍ଦେହ ଆଧାରରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଜିନିଷ ଉପରେ ଜୀବନ ନେବା, ପିଟିବା ଏବଂ ହତ୍ୟା ଭଳି ଘଟଣା ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍କଟ ରୂପ ନେଉଛି, ଯାହା ଦେହସୁହା ସାଧାରଣରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । ତେଣୁ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ହିଂସା, ସମାଜର ବିକାଶ ଏବଂ ପ୍ରଗତିରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରେ ।

ଗଣତନ୍ତ୍ରର ସମୃଦ୍ଧତା, ମାନବର ବିକାଶ, ସାମଜିକ ସମାନତା ଇତ୍ୟାଦି ବିଶ୍ୱର ସୂଚକାଙ୍କରେ ଆଜି ଦେଶ ଏକ ନିମ୍ନ ସ୍ତରରେ ରହିଛି ବୋଲି କହିବା ଭୁଲ ହେବ ନାହିଁ । ସାଂପ୍ରତିକ ସମୟରେ ଯେଉଁ ପ୍ରକାର ହିଂସାତ୍ମକ ଘଟଣା ଦେଖାଦେଇଛି, ତାହା ଅଧିକ ଗମ୍ଭୀର । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରୁ ରାଜନୈତିକ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲେ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶର ଲାଖୀପୁର ଖେରୀରେ ବିରୋଧୀ କୃଷକମାନଙ୍କ ଉପରେ ଏକ କନଭେନର ଗାଡି ଚଢିଯାଇଥିଲା । ଅଦାଲତରେ ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି ଯେ ଏହି ଗାଡି ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ-ପୁଅଙ୍କର ଥିଲା । ପ୍ରତିଶୋଧ ପରାୟଣ ହୋଇ ହିଂସାକାଣ୍ଡ ଘଟି ଆଉ ଚାରି ଜଣଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିଲା । ସେହି ପରି ଘରେ ଆତ୍ମୀୟ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା , ବାହାରେ ଅସାମାଜିକ ବିକୃତ ମାନସିକତାର ବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ବା ସଭ୍ୟ ବୋଲାଉଥିବା ତଥାକଥିତ ଦୁର୍ନୀତି ଖୋର ଉଚ୍ଚ ପଦସ୍ଥ ବାବୁ ବା ରାଜନୈତିକ ନେତାଙ୍କ କାମନାର

ଚରିତାର୍ଥ ପାଇଁ ଦେଶରେ ଅହର୍ନିଶି ବଳାତ୍କାର ଭଳି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ଘଟଣାମାନ ବଢୁଛି, ଯାହାକୁ କେବେ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇପାରେନାହିଁ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ମହିଳାମାନଙ୍କର ସମ୍ମାନ କେବଳ ନୁହେଁ ଦେଶର ସମ୍ମାନ ନଷ୍ଟ ହେଉଛି । ଦେଶରେ ନିର୍ବାଚନ ହିଂସା ପ୍ରତିହତ କରିବା ସମ୍ଭବ ହେଉନାହିଁ । ଗତ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ ନିର୍ବାଚନ ଫଳାଫଳ ପରେ ହୋଇଥିବା ହିଂସା, ପୁଣିଥରେ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଏବଂ ଆଇନ ଶୃଙ୍ଖଳା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛି । ଏକ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଏବଂ ଶାନ୍ତି ପ୍ରେମୀ ସମାଜକୁ ଶିଖ ସମାଜରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ଆତଙ୍କବାଦ ବିଷୟରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ଆଜି ଏହି ସମସ୍ୟା ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ହିଂସା କାରଣରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ଏହି ଆତଙ୍କବାଦ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭୟାନକ ରୂପରେ ବିଦ୍ୟମାନ ଅଛି ଏବଂ ବିଶ୍ୱର ଅଧିକାଂଶ ଦେଶ ଏହାର ଶିକାର ହେଉଛନ୍ତି । ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଆତଙ୍କବାଦ କେବଳ ବଳ କଷାକଷି ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଶେଷ ହୋଇପାରିବ କି ନାହିଁ ? ଏକ ଚତୁର ଉତ୍ତର ହେଉଛି ଯେ, ଯଦି ସବୁ ଦେଶ ଆତଙ୍କବାଦୀ ସଂଗଠନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରି ଅଭିଯାନ ଚଳାଉଛନ୍ତି, ତେବେ ଅପରାଧ ଶେଷ ହେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି ବା କିପରି ? ଅସଲରେ ବିଶ୍ୱ ଆତଙ୍କ ବାଦ ବିପକ୍ଷରେ ସଂଗଠିତ ଦେଶ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକ ଆତଙ୍କବାଦୀମାନଙ୍କ ହାତ ଖେଳନା ଅଟନ୍ତି । ଫଳତଃ ଆତଙ୍କବାଦୀମାନଙ୍କ ଦୌରାତ୍ମ୍ୟ ଦିନକୁ ଦିନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି ।

ଭାରତ ଏକ ବହୁ-ସାଂସ୍କୃତିକ ରାଷ୍ଟ୍ର ହୋଇ ଆସୁଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୁଗରେ ଆମ ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସଂସ୍କୃତିର ଏତେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଗମ୍ଭୀର ଦିଗ ଆଡ଼କୁ କେବେ ଗତି ମୁଖର ହୋଇ ନଥିଲା , ଯେପରି ସେମାନେ ମୋଟାମୋଟି ଦେଖାଯାଉଛନ୍ତି । ଗଣମାଧ୍ୟମ ଏହି ଦିଗଗୁଡିକ ଉପରେ ଅଧିକ ଧ୍ୟାନ ଦେଉଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ବା ଗୋଷ୍ଠୀ ସେମାନଙ୍କର କ୍ରୋଧକୁ ଦମନ ନକରି ନିଜର କରି ଧରି ରଖିଛନ୍ତି । ଆକ୍ରୋଶ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାର ପରମ୍ପରା ଗୋଷ୍ଠୀରେ ହିଂସାର ଉପସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ସୂଚାଇଥାଏ । ସେମାନଙ୍କ ଚିନ୍ତାଧାରା, ଆଲୋଚନା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଗ୍ରହଣୀୟତା ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ । ଏହା ସେମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ମୁଖ୍ୟାଂଶ ଅଟେ । ସମ୍ଭବତଃ ଯେଉଁଥିରେ ଏହି ଦିଗଟି ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସହନଶୀଳତାର ମୂଲ୍ୟ ବାହାରେ । ଏପରି ଲୋକମାନେ ଅନ୍ୟ ଉପରେ ଅଯଥା କ୍ରୋଧାନ୍ୱିତ ହୋଇ ଆକ୍ରୋଶ ରଖି ନିଜର ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ପ୍ରମାଣ କରନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ପ୍ରତି ସହନଶୀଳତା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଅଣ୍ଟା ସିଧା କରିବା ଭୁଲିଯାଆନ୍ତି , ଯାହାକୁ କେହି ସମର୍ଥନ କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । କହିହେବ ଏଭଳି ଗୋଷ୍ଠୀ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପାଇଁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ହୁଏ ସତ, କିନ୍ତୁ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ସ୍ଥିର ହୋଇପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ଗୋଷ୍ଠୀ ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି ଯେ ଆକ୍ରୋଶ ଏବଂ ହିଂସାତ୍ମକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ତାଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀର ବା ନିଜର କୌଣସି କ୍ଷତି କରିପାରେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଏହା କହିଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ବରଂ ଉଭୟ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ କ୍ଷତି ଘଟିଥାଏ ।

ଏକ ବିକଶିତ ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ବିରୋଧ ଏବଂ ଅସନ୍ତୋଷ ଯେ କୌଣସିଠାରେ ନାଗରିକଙ୍କ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଅଟେ । ତାଙ୍କର ଏହି ଅଧିକାରକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ରାଜ୍ୟ ତଥା ପ୍ରଶାସନର ଦାୟିତ୍ୱ । କିନ୍ତୁ ଦୋଷୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆକ୍ରମଣାତ୍ମକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ ନକରି ପୁରସ୍କାର ଦେବା ଉପରେ ଯେଉଁଠି ଚିନ୍ତା କରିଯାଏ ସେଭଳି ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଶାସନ ଠାରୁ କ'ଣ ବା ଆଶା କରାଯାଏ । ଏସଂପର୍କରେ ଥରେ ଅମୃତ୍ୟ ସେନ୍ ବଢୁଥିବା ଏଭଳି ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖି କହିଛନ୍ତି ଯେ ଦେଶରେ ଆଲୋଚନା କମ୍ ହେଉଛି । ବର୍ତ୍ତମାନର ଘଟଣା ଗୁଡ଼ିକରେ ମଧ ଏହା ଘଟିଥିବାରୁ ଏହାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ । ଏହା ଏକ ବିଡମ୍ବନାର ବିଷୟ ଯେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଅହିଂସା ନୀତି ଏବଂ ନେଲସନ ମଣ୍ଡେଲାଙ୍କ ସତ୍ୟ ଓ ଅହିଂସାର ମୂଲ୍ୟ ଆମ ଦେଶରେ ବଞ୍ଚିତ ହେଉଛି । ଗାନ୍ଧୀ, ସୁଥର କିଙ୍ଗ ଏବଂ ନେଲସନ ମାଣ୍ଡେଲାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ବିଶ୍ୱ ସଂଗ୍ରାମ ଇତିହାସରେ କିଏ ମୃତ୍ୟୁ ପଥର ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବାକୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣରେ ପରିଣତ କରେ ଏବଂ ସକ୍ରିୟ ପରିବାର ଗୋଷ୍ଠୀ ଏହାକୁ ବିରୋଧ କରନ୍ତି ।

ଆମେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଗରିକ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ଜୀବନ ଶୈଳୀରେ ନ୍ୟାୟ ଓ ସମାନତାର ମୂଲ୍ୟ ଦେଇ ନାହୁଁ ? ପ୍ରଦତ୍ତ ଆକ୍ରୋଶ ମୂଳକ ହିଂସା ଉପରେ ଚାଲିଛେ । ବିନୟ ଓ ନମ୍ରତା ସଂପୃକ୍ତ ସଂରଚନା ଉପରେ ଭାରୀ ହୋଇଛି । କ'ଣ କରିବା ଉଚିତ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ହତ୍ୟା କରାଯାଇ ଜଣେ ସଚ୍ଚୋଟ ଭାରତୀୟ ହୋଇପାରିବ । କେଉଁ ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ସମାଜକୁ ହିଂସାତ୍ମକ ଦିଗରୁ ମୁକ୍ତ କରିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇପାରେ ? ଏହା ସହିତ, କିପରି ଭାବିବା ଉଚିତ ଯେ ଏକ ସୁସ୍ଥ ସମାଜ ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଛି ? ଗୋଟିଏ ଦେଶ ବା ରାଜ୍ୟର ଏକ ସୁଦୀର୍ଘ ସୁଦୃଢ ସୁନ୍ଦର ସଂସ୍କୃତି ସମାନ ହେବା ପାଇଁ କିଭଳି ଉଦ୍ୟମ କରିବା ଉଚିତ୍ ? ଯେଉଁମାନେ ସେଠାରେ ଅଛନ୍ତି , ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ସାମୂହିକ ଧାନ ପାଇଁ ସତେ ଯେମିତି ଉପଯୁକ୍ତ ପାଣିପାଗର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି । ଏକଥା କେବେ କେହି କ'ଣ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବେ ନାହିଁ ।

ଜାତୀୟ ଏକୀକରଣ ଜାତୀୟ ଅଖଣ୍ଡତାର ଭାବନା ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ମୂଳ ସ୍ଥାନ ପାଲଟିଛି । ଏଥିପାଇଁ ଆମର ପୂର୍ବପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ ଅବଦାନ ଅତୁଳନୀୟ । ଜାତୀୟ ଏକତା ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ନିଜ ଜୀବନକୁ ମଧ ବଳି ଦେଇଥିଲେ । ଜାତୀୟ ଏକତା ଏବଂ ଅଖଣ୍ଡତା ହେଉଛି ଭାରତର ଶକ୍ତି । ଏହି ଶକ୍ତି ଆମକୁ ଅନନ୍ୟ ଏବଂ ଅବିସ୍ମରଣୀୟ କରିଥାଏ । ବୃହତ ରାଷ୍ଟ୍ର ଭାରତ ନିଜର ଜାତୀୟ ଅଖଣ୍ଡତାର ଶକ୍ତିରେ ବିଶ୍ୱର ମୁଖ୍ୟ ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ଜାତୀୟ ଅଖଣ୍ଡତାର ଅନୁଭବ ହେଉଛି ଅନନ୍ତ ଆତ୍ମା । ଆମ ସଂସ୍କୃତି ଭାରତକୁ କେବଳ ଭୌଗଳି ଏକକ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିନାହିଁ । ସେ ଏହାକୁ 'ମାତା' ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରେ । ଜଣେ ମାତା ଭାବରେ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ମାନିତ କରାଯାଇଛି, ପୂଜା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଦିଆଯାଇଛି । ଆମର ପିତୃପୁରୁଷମାନେ ଏହାକୁ ମାତୃତ୍ୱ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଏଥି

ସହିତ, ସେମାନେ ଏହାର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ସର୍ବଦା ସଂକଳ୍ପବଦ୍ଧ ହୋଇଛନ୍ତି । ଜାତୀୟ ଅଖଣ୍ଡତା ହେଉଛି ଆମର ପ୍ରଗତିର କାରଣ । ଯେତେବେଳେ ଦେଶ ପୂର୍ବରୁ ପଶ୍ଚିମ ଏବଂ ଉତ୍ତରରୁ ଦକ୍ଷିଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକତାର ସୂତ୍ରରେ ବନ୍ଧା ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ଆମେ କେବଳ ଦେଶକୁ ଆଗକୁ ନେଇପାରିବା । ଜାତୀୟ ଅଖଣ୍ଡତା ମଧ୍ୟ ଆମର ନିର୍ଭୀକତାର କାରଣ । ଆମେ କେବଳ ଆମର ଜାତୀୟ ଅଖଣ୍ଡତାର ଶକ୍ତି ଉପରେ ଆମର ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ଦୃଢ ଭାବରେ ଦମନ କରିବାର ବେଳ ଆସିଛି । ହିଂସାକୁ ପରିହାର କରି ଅହିଂସା ମାର୍ଗରେ ଆଗେଇ ଯିବାକୁ ହେବ ।

ରାଷ୍ଟ୍ର କେବଳ ବନ୍ଧନ ଦ୍ୱାରା ଅଖଣ୍ଡତା ଏବଂ ଏକତାର ସୂତ୍ରରେ ବନ୍ଧା ହୋଇପାରିବ । ଆମେ ସମସ୍ତେ ଏହି ଅନୁଭବକୁ ଜାଗ୍ରତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଯେତେବେଳେ ଆମର ଜାତୀୟ ଏକତା ଏବଂ ଅଖଣ୍ଡତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଚିହ୍ନ ରହିଥିଲା , ସେତେବେଳେ ସର୍ଦ୍ଦାର ବଲ୍ଲଭଭାଇ ପଟେଲ ଏହାର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସହକାରେ ଭାରତ'ର ମହାନ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ସାକାର କରିବା ପାଇଁ ନିଜର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ସେ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟର ରାଜାଙ୍କୁ ଏକତ୍ରିତ କରି ମୋତି ପରି ଝଲସି ଥିବା ଏକ ସୁନ୍ଦର ମୁକୁଟ ଭାରତ ମା'ର ମୁଣ୍ଡରେ ବାନ୍ଧି ଦେଶ ଗଠନ କରିଥିଲେ । ସେ କହୁଥିଲେ, 'ଏକତା ଆଉ କୌଣସି ଶକ୍ତି ବଡ଼ ନୁହେଁ । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ଏକ ସଠିକ୍ ଉପାୟରେ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇ ଏକଜୁଟ ହୋଇନାହିଁ, ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେଶ ପରାଧିନତା ଭିତରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ସେ ସର୍ବଦା ଏକତା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଥିଲେ । ଆଜି ଆମକୁ ଏହି ଏକତାର ଆତ୍ମା ସହିତ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବାକୁ ହେବ । ହିଂସା, ଆତଙ୍କବାଦ, ଅସତ୍ୟ, ଅନ୍ୟାୟ , ଅତ୍ୟାଚାର, ବଳତ୍କାର ଭଳି କୁତ୍ସିତ ଭାବନା ଦ୍ୱାରା ଦେଶର ପ୍ରଗତି କେବେ ବଢ଼ିପାରେ ନାହିଁ , ବରଂ ଦେଶକୁ ରସାତଳ ଗାମୀ କରେ ।

ଥରେ ମାତ୍ର ଭାବିବାକୁ ହେବ ଏ ଜୀବନଟା ବହୁତ ଛୋଟ କାଲି କି ଆମ ଭିତରୁ କିଏ ଯେ ଚାଲିଯିବ ତା'ର କିଛି ସ୍ଥିରତା ନାହିଁ । ତେଣୁ ଗର୍ବ, ଅହଂକାର, ଘୃଣା, ଇର୍ଷା, କପଟ ଆଦି ଦୁର୍ଗୁଣ ଗୁଡିକୁ ତ୍ୟାଗ କରି ଅନ୍ୟର ଅର୍ଥାତ୍ ଦେଶର ଉପକାର କରିବା ଉଚିତ୍ । ଯେଉଁଠିରେ ଅହେତୁକ ଆନନ୍ଦ ଅଛି, ଶାନ୍ତି ଅଛି, ମୁକ୍ତି ଅଛି । ଯେବେ ଅନ୍ଧକାର ଘୋଟି ଆସେ, ତୁମେ ଆଲୋକର ସ୍ରୋତ ହୋଇ ଆସ... ଏହାହିଁ ହେଉ ନୂତନ (୨୦୨୨) ବର୍ଷର ଆଗମନୀ ସନ୍ଦେଶ.. ।।

ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ମହାନଦୀବିହାର ମହିଳା ସ୍ନାତକ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, କଟକ

ଜୀବନର ଅନ୍ତେ

ରୁଦ୍ର ନାରାୟଣ ଦାଶ

ଜୀବନର ଅନ୍ତ ସମୟ ଆଜ ହେଲା ଆଗତ,
ପ୍ରଶ୍ବାସ ବାୟୁରେ ମିଶଇ ଭଲ ମନ୍ଦର ଚ଼ିତ୍ର ।।

ସେ ଚ଼ିତ୍ରେ ଭାଷଇ ମୋହର ଭଲ ଓ ମନ୍ଦ କର୍ମ,
ସେ'କର୍ମ ଆଜି ଯେ ବିଚ଼ାରେ ମୋର ପାପ ଓ ପୂଣ୍ୟ
।।

ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ଭାଷେ ଭାଷଇ ରୁକ୍ଷ ବଦନ ନେଇ,
ତୋହରି କାଳଯେ ତତେ ତ ରହିଅଛି ଅନାଇ ।।

କେତେ ତୁ ଲୁଟିଲୁ ଧନ ଯେ ପର ତଣ୍ଟିକୁ ଚ଼ିପି,
ରାଜଘରୁ ତୁହି ଲୁଟିଲୁ ଟିକେ ଅଧିକ ମାପି ।।

ଏପଟେ ନେଲୁ ତୁ ପଇସା ଠନ ଠନ କରିଣ,
ସେପଟେ କହୁଛୁ ଲାଞ୍ଚ ନିଅ ନାହିଁ ମୁଖେଣ ।।

ଶୈଶବ କାଳରୁ ଶିଖିଲୁ କ୍ରୋଧ, ହିଂସା ଓ ଈର୍ଷା,
କାମନା ମଦରେ ବୁଡ଼ିଣ କଲୁ ଅଧର୍ମ ବର୍ଷା ।।

ସେ ବର୍ଷା ଆସିଣ ପଡ଼ିଲା ତୋ'ର ଛାତ ଉପରେ,
ଛାତରୁ ଝରୁଛି ସେ ପାଣି ଆଜି ପାପ ହୋଇରେ ।।

ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ କରି ପାପର ନେବ ସିଏ ହିସାବ,
କରିତପାରୁନୁ ହିସାବ ଦେଉ ଶାନ୍ତ୍ବନା ଲେପ ।।

ପୁଣ୍ଯ ଏଠି ସ୍ବଳ୍ପ ରହିଣ ପାପ ବଢ଼ିଣ ଯାଏ,
କହ କେଉଁ ଫଳ ଭୋଗିବୁ କାଳ ପଚ଼ାରୁଥାଏ ।।

ଜୀବନ ଯେ ଏକ ବସନ୍ତ ଭାରି ଉଚ୍ଛନ୍ନ କଲା,
ସେ ବସନ୍ତ ମଧୁକୂପରେ ମୋର ଗୋଡ଼ ପଡ଼ିଲା ।।

ଥିଲା ସିଏ କୃଷ୍ଣ ଗର୍ତ୍ତ ଯେ ଜାଣିପାରିଲି ନାହିଁ,
ଚ଼େତା ପଶିବା ର କ୍ଷଣରେ ବୁଦ୍ଧି ଦିଶିଲା ନାହିଁ ।।

ନୟାପଲ୍ଲୀ, ଭୁବନେଶ୍ବର

ବଥା

ଗୋପାଳ ସେନ

ନବରଙ୍ଗପୁର ନହରକଣ୍ଠା
ନଗଡା କହୁଛି ଅସଲ କଥା
ଆରେ ନିଲଠା,
ବେକାରୀ ନିଆଁ ଘରେ
ଘରେ ଜଳେ
ଚାଷି ହରାଉଛି କୂଳ ବେଉସା ॥

ନୋଟ ବନ୍ଦୀ ର ଯାତରା ଦଳ
ଯତୁଗୃହେ ଭରି ନିଆଁ ନାଛିଲାଣି
ମହାପାତ୍ରେ ଏଠି ଉଷୁମ ନେଲେଣି
ଧନୀ କଚେ ପୁଅ ଗରିବ କାଳ ॥

ମାଙ୍କଡିଆ ଦଳ ଧରମ ଗଣ୍ଡ
ହାଟରେ ବସାନ୍ତିମଣିଷ ଭାଗ
କଳିର ମଞ୍ଜି
ଷଣ୍ଢ ର ଏ ପୁଅ ଗୋରୁ ମାଆଟି ॥

ଉଜୁଡେ ଫସଲ ଉଜୁଡେ ସଂସାର
ଉଛୁଳି ଉଠୁଛି ପୁଞ୍ଜି ବଜାର
ନାହିଁ କା ନିଘା
ବାନ୍ଧିବା ପାଇଁ କି ଓଲେଇ ପଘା
ଏଇତ ଚିନ୍ତା
ଅନ୍ତର ବେଦନା ମରମ ବଥା ॥

କୟଥପଲ୍ଲା, ଖୋରଧା